

การทำลาย วัตถุเสพติดทางการแพทย์

กองควบคุมวัตถุเสพติด
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

คำจำกัดความ

การทำลาย คือ ทำลายวัตถุเสพติด

โดยทำลาย สภาพทางกายภาพ เพื่อไม่ให้สามารถนำกลับมาใช้ได้ หรือ นำออกไปใช้ในทางที่ผิด

ยาหมดอายุหรือเสื่อมคุณภาพ คือ ยาที่เก็บไว้นาน เกินอายุของยา หรือเก็บไว้ในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม ทำให้ยา เสื่อมประสิทธิภาพ หรือ ยาที่แตกหักระหว่างขั้นตอนการปฏิบัติงาน

หนังสือเวียน / ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1. หนังสือเวียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เลขที่ สธ 1003.3/ว13257 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2560 เรื่อง แจ้งขั้นตอนการปฏิบัติงานวิธีการทำลายวัตถุเสพติดที่ใช้ในทางการแพทย์ วิทยาศาสตร์ และอุตสาหกรรม

2. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

ข้อ 213 ภายในเดือนสุดท้ายก่อนสิ้นปีงบประมาณของทุกปี ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือหัวหน้าหน่วยพัสดุตามข้อ 205 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบพัสดุซึ่งมิใช่เป็นเจ้าหน้าที่ ตามความจำเป็น เพื่อตรวจสอบการรับจ่ายพัสดุในงวด 1 ปีที่ผ่านมา และตรวจนับพัสดุประเภทที่คงเหลืออยู่ เพียงวันสิ้นงวดนั้น

ในการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้เริ่มดำเนินการตรวจสอบพัสดุในวันเปิดทำการ
วันแรก ของปีงบประมาณเป็นต้นไป ว่าการรับจ่ายถูกต้องหรือไม่ พักติคงเหลือมีตัวอยู่ตรง
ตามบัญชี หรือทะเบียนหรือไม่ มีพัสดุใดชำรุด เสื่อมคุณภาพ หรือสูญไปเพราะเหตุใด
หรือพัสดุใดไม่จำเป็น ต้องใช้ในหน่วยงานของรัฐต่อไป แล้วให้เสนอรายงานผลการ
ตรวจสอบดังกล่าวต่อผู้แต่งตั้งภายใน ๓๐ วันทำการ นับแต่วันเริ่มดำเนินการตรวจสอบ
พัสดุนั้น เมื่อผู้แต่งตั้งได้รับรายงานจากผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบพัสดุแล้ว ให้เสนอ
หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ๑ ชุด และส่งสำเนารายงานไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
๑ ชุด พร้อมทั้งส่งสำเนารายงาน ไปยังหน่วยงานต้นสังกัด (ถ้ามี) ๑ ชุด ด้วย

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและ
การบริหาร
พัสดุภาครัฐ
พ.ศ. 2560

ข้อ 219 ในกรณีที่พัสดุของหน่วยงานของรัฐเกิดการชำรุด เสื่อมคุณภาพ หรือสูญไป หรือไม่จำเป็นต้องใช้ในราชการต่อไป
ก่อนมีการตรวจสอบตามข้อ 213 และได้ดำเนินการ ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ หรือระเบียบนี้
โดยอนุโลม แล้วแต่กรณี เสร็จสิ้นแล้ว ถ้าไม่มีระเบียบอื่นใดกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้ดำเนินการตามข้อ 215 ข้อ 216
ข้อ 217 และข้อ 218 โดยอนุโลม

ข้อ 215 หลังจากการตรวจสอบแล้ว **พัสดุใดหมดความจำเป็น** หรือหากใช้ในหน่วยงานของรัฐ ต่อไปจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก **ให้เจ้าหน้าที่เสนอรายงานต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เพื่อพิจารณา สั่งให้ดำเนินการตามวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด**

(1) **ขาย** ให้ดำเนินการขายโดยวิธีทอดตลาดก่อน แต่ถ้าขายโดยวิธีทอดตลาดแล้วไม่ได้ผลดี ให้นำวิธีที่กำหนดเกี่ยวกับการซื้อมาใช้โดยอนุโลม

(2) **แลกเปลี่ยน** ให้ดำเนินการตามวิธีการแลกเปลี่ยนที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

(3) **โอน** ให้โอนแก่หน่วยงานของรัฐ หรือองค์การสาธารณกุศลตามมาตรา 47 (7) แห่งประมวลรัษฎากร ทั้งนี้ ให้มีหลักฐานการส่งมอบไว้ต่อกันด้วย

(4) **แปรสภาพหรือทำลาย** ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

โดยปกติให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับถัดจากวันที่หัวหน้า หน่วยงานของรัฐสั่งการ

ตัวอย่าง บันทึกขออนุมัติฯ

๑. ความเป็นมา

ด้วยกลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลนครปฐม มียาเสพติดเสื่อมสภาพ (หมดอายุ) สาเหตุจาก มีอัตราการใช้น้อย จำนวน ๑ รายการ คือ

Morphine Oral Solution ๑ mg/ml , ๖๐ ml Lot. No. M๕๘๐๕๙๑ หมดอายุวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๙ จำนวน ๑๗๙ ขวด

๒. ข้อเท็จจริง

ด้วยโรงพยาบาลได้สำรองยาดังกล่าวไว้เพื่อรักษาผู้ป่วยของโรงพยาบาล โดยจัดซื้อจาก สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ มีเงื่อนไขไม่รับเปลี่ยนคืนสินค้า แต่เนื่องจากไม่มีผู้ป่วยมารักษาด้วยยาดังกล่าว จนยาเสื่อมสภาพไปตามอายุ โดยยาอยู่ในคลังเวชภัณฑ์ จำนวน ๑๕๐ ขวด และห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน จำนวน ๒๙ ขวด รวมมูลค่าทั้งสิ้น ๘,๙๕๐.๐๐ บาท

หนังสือเวียน ที่ สธ. 1019.2/ว13151 ลงวันที่ 4 พ.ย. 2559

เรื่อง แจ้งการไม่รับคืนวัตถุเสพติดที่ใช้ในทางการแพทย์

ตัวอย่าง บันทึกขออนุมัติฯ

๓. ระเบียบ

๓.๑ **ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ** ตามข้อ ๒๑๕ (๔) พัสตุใดหมดความจำเป็น หรือหากใช้ในหน่วยงานของรัฐ ต่อไปจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก ให้เจ้าหน้าที่เสนอรายงานต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เพื่อพิจารณา สั่งให้ดำเนินการแปรสภาพหรือทำลาย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานของรัฐกำหนด และข้อ ๒๑๙ ในกรณีที่พัสดุของหน่วยงานของรัฐเกิดการชำรุด เสื่อมคุณภาพ หรือสูญไป หรือไม่จำเป็นต้องใช้ในราชการต่อไป ก่อนมีการตรวจสอบตามข้อ ๒๑๓ ถ้าไม่มีระเบียบอื่นใดกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ให้ดำเนินการตามข้อ ๒๑๕ โดยอนุโลม

๓.๒ **คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข** ที่ ๑๑๒๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๖ **เรื่องมอบอำนาจในการให้ความเห็นชอบการดำเนินการจำหน่ายพัสดุ** ข้อ ๑ มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความเห็นชอบแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุขในฐานะหัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณในเรื่องการดำเนินการจำหน่ายพัสดุ ก็ให้กระทำได้โดยถือว่าปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

๓.๓ **คำสั่งจังหวัดนครปฐม** ๒๓๐๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ผนวก ก ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐมมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลนครปฐมปฏิบัติราชการแทนในการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติ คณะรัฐมนตรี หรือหนังสือสั่งการ ในการควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการที่ตนสังกัด ทุกส่วนราชการ รวมทั้งโรงพยาบาลนครปฐม ในการดำเนินการเกี่ยวกับพัสดุ

ตัวอย่าง บันทึกขออนุมัติฯ

๔. ข้อพิจารณา

เห็นสมควรจำหน่ายยาเสพติดที่หมดอายุโดยการทำลาย และแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมการทำลายยาเสพติด ที่หมดอายุ ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. นายประสงค์ ยอดเพ็ชร์วงศ์	เภสัชกร (ด้านเภสัชกรรมคลินิก) ระดับชำนาญการ	เป็นประธานกรรมการ
๒. นายพิเชษฐ์ ชังเก	เภสัชกร (ด้านเภสัชกรรมคลินิก) ระดับชำนาญการ	เป็นกรรมการ
๓. นางสาวอรวิ เข้มทอง	เภสัชกร (ด้านเภสัชกรรมคลินิก) ระดับชำนาญการ	เป็นกรรมการ

๕ ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และได้โปรดอนุมัติให้ดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ)..... *Or*

(นางสาวอรวิ เข้มทอง)

เจ้าหน้าที่พัสดุ

(ลงชื่อ)..... *ทัศนีย์*

(นางสาวทัศนีย์ สอนแจ่ม)

หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ

การขอทำลายวัตถุเสพติด กรณีสถานพยาบาลเอกชน

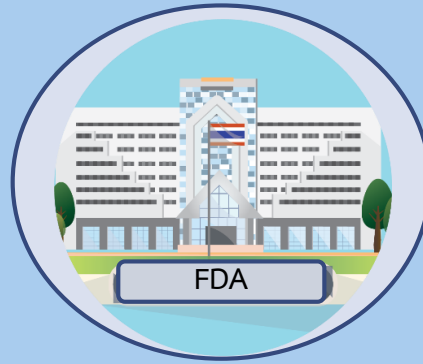
สถานพยาบาล
(กรุงเทพมหานคร)

สถานพยาบาล
(ส่วนภูมิภาค)

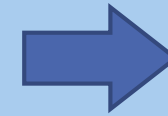
ทำหนังสือแจ้งความ
ประสงค์ในการทำลาย

สำนักงาน อย.

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด.

เจ้าหน้าที่ประสาน
นัดหมายกับ
สถานพยาบาล
ร่วมเป็นพยานในการ
ทำลายวัตถุเสพติด

ตัวอย่าง - บันทึกควบคุมการทำลายวัตถุเสพติด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาล
ที่ วันที่
เรื่อง รายงานผลการทำลายวัตถุเสพติดของคณะกรรมการทำลาย
เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาล.....

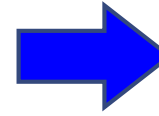
ตามที่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการทำลายเพื่อทำลายพัสดุที่ไม่สามารถนำมาแปรสภาพหรือขาย หรือ โอน หรือแลกเปลี่ยนได้ เนื่องจากไม่สามารถนำไปซ่อมแซมให้ใช้งานได้ดี อีกทั้งยังเสื่อมสภาพ ซึ่งในการนี้ คณะกรรมการตามคำสั่งเลขที่ จึงสอบข้อเท็จจริงได้ตรวจสอบและร่วมกันพิจารณาแล้ว ตั้งความ ละเอียดยุทธวิธีแล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการทำลายได้ดำเนินการทำลายวัตถุเสพติด จำนวน..... รายการตามที่ได้ อนุมัติไว้แล้วแต่ต้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยวิธีการ.....ทำลายสภาพและละลายน้ำทิ้งลงท่อบำบัดน้ำเสีย..... เมื่อวันที่.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ)..... ประธานกรรมการ
(.....)

(ลงชื่อ)..... กรรมการ
(.....)

กรณี โรงพยาบาลรัฐ
แบบบันทึกการทำลายวัตถุเสพติด

กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ (สสจ.)

- บันทึกควบคุมการทำลายยาเสพติดให้โทษ
- บันทึกควบคุมการทำลายวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

หลักการทำลายยาวัตถุเสพติด ตามหลักแนวทางปฏิบัติ ของ World Health Organization (WHO) 1999 ของยากลุ่มวัตถุเสพติด ซึ่งจัดอยู่ในประเภท Controlled Substances ซึ่งมีวิธีในการทำลายหลักๆ ได้แก่

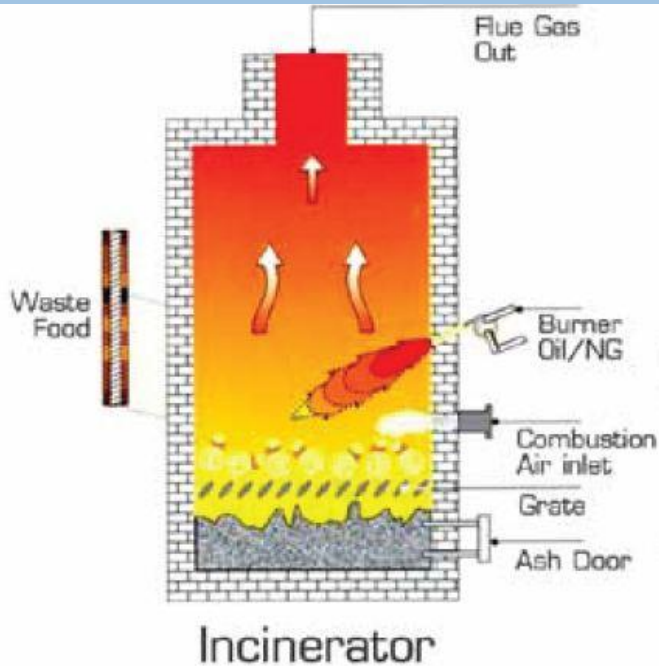
วิธีที่ 1 Encapsulation คือ การบรรจุยาลงในภาชนะที่ทำด้วยอลูมิเนียมหรือพลาสติก โดยบรรจุยาที่จะทำลาย 75 % ของความจุกล่อง ส่วนที่เหลือของกล่องให้เติมซีเมนต์ หรือ ซีเมนต์ผสมปูนขาว โฟม หรือทราย อัตราส่วนโดยน้ำหนักของ ปูนขาว:ซีเมนต์:น้ำ คือ 15: 15: 5 จากนั้นจึงนำไปฝังดิน

วิธีที่ 2 Inertization คือ การนำยาออกจากภาชนะบรรจุ จากนั้นผสมกับน้ำ ซีเมนต์ และปูนขาว จนเข้าเป็นเนื้อเดียวกัน และนำไปฝังดิน อัตราส่วนในการผสมโดยน้ำหนัก คือ ยา:ปูนขาว:ซีเมนต์:น้ำ คือ 65: 15: 15: 5 หรือมากกว่านี้หากยาเป็นของเหลวที่เข้มข้น

วิธีที่ 3 Medium or High Temperature Incinerated คือ การใช้ความร้อนสูง 850-1200 องศาเซลเซียส เพื่อเผาไหม้เผาที่อุณหภูมิสูง เพื่อทำลายสภาพทั้งหมด

วิธีที่ 4 Sewer คือ การนำยาออกจากภาชนะบรรจุ ผสมกับน้ำ หรือ สี เพื่อทำลายสภาพ หรือ ลักษณะทางกายภาพ แล้วเทลงท่อบำบัดน้ำเสีย

ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติในการทำลายวัตถุเสพติด

1. **ใส่อุปกรณ์** เพื่อป้องกันยาเข้าสู่ร่างกาย ด้วยวิธีการการใส่ถุงมือและผ้าปิดจมูกในการคัดแยก

2. **ให้ทำการแยกยาตาม Dosage forms** เช่น รูปแบบเม็ด / แคปซูล / ยาน้ำ / ยาฉีด ให้อยู่ในประเภทเดียวกัน เพื่อสะดวกในการทำลาย

ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติในการทำลายวัตถุเสพติด

3. ทำลายตาม Dosage forms ที่แยกชนิดไว้

- **รูปแบบยาเม็ด /รูปแบบยาแคปซูล**
แกะเม็ดยาออกจากแผง/แคปซูล หรือ
เทออกจากขวด เพื่อละลายในน้ำให้
สูญเสียลักษณะทางกายภาพ

- **รูปแบบยาน้ำ (Syrup)** เทยาออก
จากขวด เพื่อละลายในน้ำให้
สูญเสียลักษณะทางกายภาพ

- **รูปแบบยาฉีด (Injection)** หักคอหลอดแอมพูล
หรือทำให้แตก แล้วเทยาออกจากแอมพูล เพื่อ
ละลายในน้ำให้สูญเสียลักษณะทางกายภาพ

ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติในการทำลายวัตถุเสพติด

4. เมื่อทำการละลายน้ำ สารเคมี หรือ สี เพื่อทำลายสภาพแล้ว ให้นำไปเทลงบ่อบำบัดน้ำเสีย หรือฝังดิน

5. ตัดยอดวัตถุเสพติดที่มีการทำลายออกจากรายงานประจำเดือน และส่งเอกสารมาที่ อย.
กรณีวัตถุออกฤทธิ์และยาเสพติดในประเภท 2 สามารถตัดจ่ายในระบบออนไลน์

สรุปการทำลายวัตถุเสพติดทางการแพทย์

- ☑ **สถานพยาบาลรัฐ** แต่งตั้งคณะกรรมการฯ เพื่อทำลายยาตามระเบียบพัสดุฯ ที่เกี่ยวข้องของ **สถานพยาบาลเอกชน** จัดทำหนังสือขออนุมัติทำลายวัตถุเสพติดก่อนการทำลาย โดยเสนอ นายแพทย์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนั้นๆ
- ☑ การทำลายยาตามขั้นตอนที่แนะนำ พร้อมทั้งถ่ายภาพระหว่างการทำลายเพื่อเป็นหลักฐาน และจัดทำบันทึกควบคุมการทำลายยาเสพติด/วัตถุออกฤทธิ์
- ☑ **ตัดยอดวัตถุเสพติดที่มีการทำลายออกจากรายงาน** วัตถุออกฤทธิ์และยาเสพติด พร้อมแนบ สำเนาเอกสารควบคุมการทำลาย มาพร้อมในรายงานประจำเดือนที่ส่ง อย.

ขอขอบคุณ

ผู้บริโภครปลอดภัย ผู้ประกอบการก้าวไกล ระบบคุ้มครองสุขภาพไทยยั่งยืน

กองควบคุมวัตถุเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๗๓๓๙, ๐ ๒๕๙๐ ๗๗๕๖